

France Prešeren: Sonetje nesreče

Cikel šestih *Sonetov nesreče* je nastal leta 1932 in izšel v Kranjski Čbelci IV leta 1834. Gre za osrednjo izpoved Prešernovega življenjskega spoznanja in njegovo vrhunsko delo.

Zgradba: Ciklus je najprej vseboval sedem sonetov, vendar prvega *Pov'do let starih čudne izročila* Prešeren ni objavil, ker je bil motivno preveč zapleten. Poimenujemo jih po prvem verzu. Soneti so oblikovno in vsebinsko povezani.

Vsebina:

1. »*O vrba, srečna vad draga domača*« **sonet domotožja** – obžaluje, ker ni ostal v domačem kraju, kjer bi živel mirno in idilično, medtem ko ga je mestno življenje navdalo z razočaranjem, ker je spoznal nasprotje med idealom in stvarnostjo.

Ideja: Prešeren se na dunaju čuti zatiranega, nezaželenega in nesprejetega. V svoji rodni vasi Vrbi pa ga ljudje povečujejo, sprejmejo njegova dela, vsi ga poznajo in ga imajo radi. Hvali svojo rodno vasico saj si želi, da bi se čimprej vrnil domov.

2. »*Popotnik pride v Afrike puščavo*« **sonet razočaranja** – podobno kot mladenič v Afriki spozna strahote puščave, tako mlad človek spozna, da je stvarnost nasprotna idealnim mislim.

Ideja: Ko prideš v tuji deželo, da bi se nečesa naučil te ne sprejmejo zatirajo in nespoštujejo. In kmalu ni več poti, po kateri bi izpolnil svoje cilje.

3. »*Hrast, ki vihar na tla ga zimski trešne*« **sonet poraženosti** – v prvem delu soneta je naslikana podoba hrasta, ki ga je podrl zimski vihar in si ne more več opomoči, v drugem delu se z njim vzporeja človek, ki ga je zadela usoda. Po svežini prispodobe spada ta sonet med najboljše v ciklu.

Ideja: Če si odrinjen na rob družbe, težko uspeš. Ko pa uspeš nisi več tak kot si bil prej. Se spremeniš, a na slabše. Ko se to ponavlja se na koncu tako zelo že spremeniš, da umreš in ne obstajaš več.

4. »*Komur je sreče dar bila klofuta*« **sonet vdanosti v usodo** – prikazuje posledice takšne usode – človek se ji še poskuša upirati, toda usoda ga zasleduje povsod, dokler ne najde miru v smrti.

Ideja: Če v življenju trpiš, začneš mirno živeti šele ko umreš

5. »*Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi*« **hrepenenje po smrti** – je vrh cikla, saj poglobi celotno zamisel do najbolj odločilnih in mračnih spoznanj – življenje primerja z ječo, minevanje je njegov zakon, vsebina življenja pa občutek krivde, kesanje, obup in razočaranje. Izhod je edino v smrti, ki je rešitev in pozabljenje, saj je prehod kot v globok spanec. Mojstrska zgradba soneta je vidna predvsem v zaporednem nagovarjanju smrti, v ponavljanju in stopnjevanju.

Ideja: Če imaš težko življenje, bo po smrti bolje. Nihče te ne bo več motil, vse boš pistil za sabo, in lahko boš počival v miru.

6. »*Čez tebe več ne bo, sovražna sreča*« **sonet bivanjske praznine** – oblikuje z različnimi prispodobami misel o stanju, ki ni več niti upor zoper usodo niti želja po smrti, ampak samo še popolna otopelost, brezčutnost, s tem pa skrajna stopnja resignacije.

Ideja: Če živiš težko življenje, si navajen vsega težkega. Nič te ne obremenjuje več toliko in vsaka nova stvar ti ne bo prišla do živega.

7. »*Memento mori*« **spomenik smrti – sonet, ki ga je izločil** – je pa edina pesem, ki jo opozicija (Kopitar) sprejme, ker govori o smrti, ki je dejstvo človekovega življenja.

Fatalizem = verjame v usodo

Jezik = intelektualne metafore (življenje ječa, čas rabelj, sovražna sreča), simbol za srečo je Vrba, domača vas

Romantika na Slovenskem 1/2 19.stoletja

Tematika = bivanjska

Zvrst = sonet

Vrsta = lirika

Sonet = italijansko-španska renesančna oblika

- Zgrajen je iz **14 verzov** – 11zložni jambški verz = **Laški enajsterec. Jamb |U-|**
- **Kitica** je iz 2 kvartin in 2 tercín.
- **Rima**: > kvartini: oklepajoča (abba) ali prestopna (abab)
> tercini rima je verižna (abab)
- Sonetni venec pa je poseben tip soneta – značilna slo. pesem. oblika.
- **Ciklus** = povezanost večih pesmi, sonetov v celoto.

Dela: Dekletom, Slovo od mladosti, Sonetje nesreče, Sonetni venec, Krst pri Savici, Pevcu, Hčere svet, Lenora, Povodni mož, Zdravljica, Gazela, Glosa, Kam?, Nezakonska mati, Neiztrohnjeno srce, različne poezije
--

Motivi: domotožje, praznina, smrt, poraženost, razočaranje,...